

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevei, 1925. április 26.

Broj 16. Szám.

Vsze okôli nász

ré, grô'za" sze národ nezadovo-
n, lêko právimo, ka szmo blâ-
eni, tôda veszéli zátó, ár szmo
ê v szredini bratomorsztva, lüdi
okoncásávanya i. pricsaküvanya
edocsaklivi dogôdkov. ka bôde
-nász vütro. Konsolidêrano 'ziv-
ênnye mérho delo, naprêdek lüd-
ztva je predvszem potrêbno za
zadovolnoszt národa i za dr'zave
gléd na zvünaj, nê pa brato-
norsztvo, reakcijo i korupcijo, ki
e nê národí, escse menye pa
dr'závi na haszek.

Bolgárszka, rávnotak kak na-
a dr'záva, je poljedelszka dr'záva
vecsina národa z kmetskimi 'zú-
ami dr'zí gori dr'závo. Kak pov-
zédi, sze je bolgárszki národ
lúdi nê od dnesz do vütro szpun-
ao i z ednoga momenta pridô-
simi csemerámi vrgao nigdasnyo
bürokratie puno vládo i pred-
tirami létmi vszeo v sztolec toga
avitela, nego po dúgom trplê-
yi, neznosznoj korupciji, stero
neztvivoszt je vrêla vu nyem
êta dugó, gda ednök sze národ
na djánye odlôcso. Kak eden
slovek v ednom mislenyi szo-
li vszi na napovedani dén prôti
isztim, ki szo nyega kak vzdr-
zavitela do csarne zemlé pote'zili
ê szamo z ráznimi neprilikami,
nego tem bole z odmetávanyom
ak podrejence i escse bole z
neszmernov dácsov, stero placsi-
vati i prenosziti szo 'ze nemogô-
csi bilí. Tak je prislo do té ti-
hêse i mérnêse revolucije, sztem
pa do vládanya ti delajôcsi i
obte'zeni.

Ti visesnyi desztêjzero je
pa te pádec prenosziti nemogôcsa
bila, je lákalo nazâ za szvoj va-
eni vládajôcsi sztolec. Nakráci
potem szo, ti vszigidár vékso i
ocsnêse v'kupdr'zánye z kázajôcsi,
kmetsko vládo pá vrgli i cügle
v rôke vzeti z escse neszmernê-
sim ravnyom, pod ravnyom
Cankov-a reakcionárne vláde pre-
tirávoli, vmárjali i sze nadomeszt-
sáváli prôti voditelom kmetske
organizácije.

Tô je tak tekló do dnesz.
Národ, ki je tá dela 'ze dale
prenosziti nemogôcsi büo, sze je
znôva pôdao na djánye, v miszli,
da nyemi je 'ze vszedno, mrêti
ali 'zivei, trpeti pa dale nemre
iszta neszilszta, stera sze dén
od dnêva povéksávajo I zacsê-
tek je dâni z pek'enszkim masi

nom tam vu szvétoom meszti v
cêrkvi Szvétooa Kralá, stero je
predznamenüvao napád na kralá
Borisa. Krao sze je szrecsno rêso,
ali nyega szpnevodnikov ti edni
szo mogli gori vzéti szmrt. V
cêrkvi expodêrana bomba je tüdi
doszta nedú'zni oszob 'ze'êla, ali
pri odresáványi vecsine národa
sze áldov more dávati. Národ
sze je znôvics szpuntao, sztopo
na djánye presztor. Zacsêtek brato-
morsztva je znôvics dála vláda
Cankova ztem, ka je vsztriliti
dála 'ze okôli 3000 lüdi, krívi kaj
v deli ali nê, szamo ná je nyim
szpica v okê.

Prinasz szmo szrecsní, szmo
odzgora pravli. Pítati pa moremo
zakâ bi sze nê dalô pomirjajôcse

zadovolscsine národa dotecsasz,
doecs je escse nê prekeszno i
zakâ bi nê nase vládanye isztin-
szko demokraticсно bilô lêko,
zakâ bi nê zadosceni büo lêko
kmet, delavec i uradnik té, gda
nam je escse tô mogôcse. Nê
velko dácso, nego z mensov
dácsov dobro vértüvanye, dohód-
kov vretine v hasznovitoszt szpra-
viti, ná zgíne tá neszmerná ko-
rupcija i büokratia, ná pride na-
meszto nyega vecs socialnoga
csúta i demokraticsnoga csinênya
v vugodnoszt trpecsega znojnat-
noga národa: té sze k bolgár-
szkomi primernoga bratomorsztva
trôstati nemamo csi bôde kakstêcs
vrêlo okôli nász.

Amerika és Románia között feszült a viszony.

Az amerikai kormány jegyzékét
intéztett Romániához, amelyben fölvi-
lágositást kér arra nézve, hogy a ro-
mán kormány nem gondol-e Ameri-
kával szemben fennálló tartozásainak
rendezésére akkor, mikor más pénzü-
gyi kötelezettségeit is rendezi? Duca
külgyminiszter a jegyzékre csak a

husvétii ünnepek után fog válaszolni.

A jól értesült Aurora című bu-
karesti lap az amerikai jegyzékkel
kapcsolatosan azt írja, hogy a két
ország között a helyzet feszült és
számolni kell a diplomáciai viszony
esetleges megszakításával is.

Vérbefojtották a portugál katonai forradalmat.

Sok áldozata van az egynapos forradalomnak.

A portugál forradalom részleteiről
csak nagyon szűkszavú hírek érkeznek,
mert Lisszabonban szigorú katonai
cenzura van, amely megnehezíti a táv-
iratok továbbítását. Az eddig érkezett
táviratokból a következő kép bonta-
kozik ki: Camara őrnagy a kormány
megbuktatása céljából forradalmi puc-
sot rendezett; katonai csapatokat
vont össze, direktóriumot nevezett ki és
sok vezető állásban lévő állami tisztvi-
selőt elfogatott.

A felkelőket a kormányhoz hű
csapatok bekerítették és véres ütközet

fejlődött ki, amelynek során kézigra-
nátokat is dobtak. Nagyon sokan
meghaltak és többszázan megsebesül-
tek.

A kormány csapatai bekerítették
a fölkelőket, akik erre megadták ma-
gukat. Sunha Leal képviselőt, a moz-
galom vezetőjét elfogták. A városban
a rend teljes mértékben helyreállt, a
kormány ura a helyezetnek, a lázadó
katonai csapatok fogságban vannak.

Radics Istvänné ellen is eljárás indult.

Radics István felesége, Radics
Marzsénka majdnem olyan nevezetes
személyiség a horvát paraszpárt moz-
galmában, mint a férje. Most, hogy
Radics fogságban van, Marzsénka ve-
zeti a „szláv könyvkereskedést“, amely
a Radics-párti propaganda központja.
A zagrebi rendőrgazgatóság nemré-
gen rendeletet adott ki, amely szabad-
ságvesztés és pénzbüntetés terhe alatt
megtiltja a koronában való számítást.
A rendelet megszegése címén az eljá-

rás Radics Istvänné ellen indult, akit
feljelentették, mert a Jurisics ulicában
lévő könyvkereskedés kirakatában
egy-egy könyv ára még mindig koroná-
ban van feltüntetve. Zagrebban ter-
mészetesen nagy érdeklődéssel várják
a —radikálisok és Radicsék tárgyalá-
sainak eredményét. Ettől függ az is,
hogy ebben a kihágási ügyben, mi-
lyen ítéletet hoznak Radicsné ellen.

Je vsze mogôcse!?

Popravek. V zádnyoj M. Kra-
jini szmo, tikajôcs sze postni razmer
eden dopisz priobcsili, ki je od g.
upraviteľa pošte v M. Soboti büo
poszláni vendar je pa podpisz g.
upravnika, po stamparszkoj pomôti,
za „Cuček“-a büo sztávleni, zátó tô
pomôto korigeramo v telko, da je
popravici podpisz J. ČUŠ i nê Cuček.

Preminôcso nedelo szo nikáki v
M. Soboti v nocsi okôli 11 vöre pri
ednoj okni pôsztalí i natihoma popê-
vali pravzaprav serenad dáli i tô na-
tihoma. Ka sze nyim je zgôdilo?
Nocsni sztražar ji je gori zapiszao i
bôdo za môténye nôcsnoga mira
strofani. Dotêmao bi bilô vsze vrêdi,
ár je tô v ednom várasí nedopüsztno.
Szamo kak nam je znáno, sze godí
vecskrát, ka nisterni gg. v popolnoj
pijanoszti idejo vdiljek po várasí i
ropácsejo po vszê do rôk nyim pri-
dôcsi ôknaj, mogôcse pa nê tak z-
dobre vôle kak té, ki szo tam na
tihoma popêvali. Ka sze je pa prôti
tem naredilo? . . . Tô je nê dokáz
ednâkoszti.

Kak je bo'zemi tô, ka je pov-
szédik szühôcsa, csi na trávniki ali
na nyivi, szamo rávno v grabi Kolo-
dvôrszke vilice tam je vszigidár i ved-
no vecs vodê. Mogôcse je szmrdüla
spitálszke nesznâzne vodê vékse
gosztine kak pa retkôcsa zemlé ki jo
tak nemre po'zréti? Szmo zaisztino
radovédni sto bi násao gori tisztó
oblászt, stera bi toj vódi zapovedati
mogla da sze ná z-puca z-szvojev
skodlivosztojev 'ze ednök prôti Ledavi.

Beogrâdszki demokrátje szo ná-
bole kricsali zátó, da sze tô leto es-
cse ná dácso nepopüsztásáva, persze
tô pa szamo zátó, ár csi edna dojna
krava vecs mlêka dá, vért ali dojnik
'znyé vecs haszka má. Tüdi szo tô
nê steli privoiti ka bi sze dácso v
zláti predpisüvâla, stera bi sze potem
po vrêdnoszti dinára placsiüvâla v
papéri, kak bi edino pravicsno bilô
pri dnésnyi cênâ 'zivine i polszki pri-
delkov. Na i dônok ka vídimo? M.
Sobotski demokrâti pa hodijo okôli
fárbat lüdi i nyim polágajo kefe z-
tem, ka je podigávanye i predpisüva-
nye dácse v dnésnyem vrêmeni i pôti
nákrivicsnêsa. Jaj kak bi sze cslovek
k-tomi maszleküvanyi szmehao, csi
bi ga vsze navola rávno od té sztrâ-
ni nê okrô'závâla. Blájzeni szte ki vu
nyi recsáj verjete, ár szte potrôstani . .

Znáno je ka sze je veleimánye
gr. Szapary-ja od sekvesture razeslilo.
Znáno je tüdi i tô, ka z-toga imánye
je doszta lüdi dôbilo agrárno zemló,
stero obdeláva i je vrêmen tü jo ob-
delati. Ár pa doszta med témí nevê.
pa csi rávno bi znao, ka sze má
zdâ zgoditi z-töv zemlöv, jo nevüpa
tak obdelati pognojiti, kak bi tô pot-
rêbno bilô, v-bojaznoszti da sze nye-
mi zemla odvzeme. Kaksá obcsno
vérsztvena skoda je tô, je nepotrêbno
povdárjati, i rávno zátó bi prepotrêb-
no bilô tem lüdem uradno pojasznilo
dati, da sze znájo ravnati.

Hol a hiba?

Hogy minálunk nem lehet jó politikáról beszélni, azt nem is kell bővebben magyaráznunk. Mégis hogy mennyire vall államférfiainkra a teljes járatlanság a politikában, azaz, hogy őszintén bevalljuk, mennyire akarnak párt céljaik eléréseért abszurdumokat egy-egy törvényjavaslat keretében keresztül hajszolni, szolgálgon például ez egész világon még eddig nem létező az a minden ügyet magában foglaló tizenkettedekről szóló törvény, melyet minden előzetes tanulmányozás nélkül két nap alatt törvényvé csináltak.

Ahogy annak idején az illetéktörvény paragrafusai közé hozták olyan rendelkezéseket melyeknek a pénzügyi törvényhez mégcsak megközelítő közük sincsen, éppenugy hozták bele a tizenkettedekről (büdzset) szóló törvénybe is gazdasági tanács megalakítására, új vámra, postatakarék átszervezésére, új iskola törvényre szóló felhatalmazást és sok egyéb ügyet, mely a büdzset-törvény keretein belül sehogysem férhetne el ott, hol tiszteséges állampolitikát és nem pártpolitikát csinálnak abból a pénzből, melyet a szegény adózó hovatovább nehezebben tudja megfizetni. Mind erre a szegény halandó csak részletekben jön rá, de elkésredettsége akkor lesz csak teljes, ami kevésbé lesz kedvező azokra kik az ily törvények alkotásában alapos részüket veszik ki.

Figyelmen kívül hagyva azonban ezeket a külön és abszurdum intézkedéseit azon egyes törvényeknek, magával a jövő évre szóló költségvetési tizenkettedekről szóló törvénnyel illetve annak egyes lesújtó rendelkezéseivel akarunk foglalkozni.

Tudott dolog, hogy az adóvégrehajtónak az idén már alapos munkája akadt az adózók körül.

Hogy ez az idén s a jövőben még nagyobb mértékben fog megtörténni, az több mint bizonyos. Különösen pedig meg fog történni ez a gazdákkal, kik a gazdasági terményeiket csak nagy kínálat mellett is potom árért vannak kényszerítve odaadni akkor, mikor az iparcikk ára nem enged, az állam maga pedig csak úgy segít neki, hogy adóját emeli s ezt ok nélkül.

Az elmúlt évi adó elég magas volt s amellet még a tartományi finánc kirendeltségünk is százhatvan százalékkal több adót szedtetett be, mint az a költségvetésben előirányoztatott. Mindez azonban még valahogy ment, de kérdés hogyan fog menni ez az idén s a jövőben, amikor minden nap jobban és jobban merülnek ki a jövedelmi források. Egy józan politika nem tehet mást, mint az adókulcsot megállapítani *aranyban*, mely adókulcs ma már stabil lehetne s így a hullámzó dinár árfolyama szerint minden megrázkodtatás nélkül lehetne adót szedetni. De miután ez a

cél nem vezet a mi államférfiainkat, hanem mintegy az arra való törekvés, hogy államfentartó elemét tönkre tegye, akkor cseppet sem kell csodálkoznunk azon, ha az 1925—26. évre szóló költségvetés két milliárd papir dinárt, tehát 20°/_o többletet mutat ki, ami négyszázmillió arany dinárt vagyis a múlt évi adóhoz viszonyítva 60°/_o-os adótöbbletet jelent, tekintve a dinár árfolyamértékét s az egyes adók emelését.

Tehát államunk pénzügyi perspektívái rosszak, nagyon is rosszak. S ha vesszük még azt is, hogy a dinár árfolyamának alaptalan erősítése csak az árak lenyomásáért történik, akkor nemcsak a fináncpolitika, de az egész állampolitika rossz, ami korántsem vezethet jóra. Az árakat ilyen módon leszorítani az elhibázott dolog s annál inkább akkor, mikor maga az állam így is adja az — árdrágítót.

Hogy az elégedetlenség nőtön nő, a hiba nem másutt csak az államban, illetve férfaiában keresendő, ami elég szomorú.

Tizenhárom halottja van a lisszaboni felkelésnek.

A Chicago Tribune madridi értesülése szerint a portugál forradalmi kísérlet moszkvai agitátorok műve volt. A zavargások megbeszélés terv szerint ugyanabban az időpontban törtek ki a fővárosban és a vidék több városában.

A lisszaboni forradalmárok fegyverletétele azért történt meg, mivel a harcosok nagy része elhagyta a zászlót. A forradalmi mozgalom vezeterei a spanyol követség épületébe menekültek.

A lisszaboni zavargásokkal egyidőben hasonló zavargások törtek ki több vidéki portugál városban. A lisszaboni jelentések szerint a puccsot a szélsőjobboldali képviselők készítették elő azzal a szándékkal, hogy a spanyol direktórium mintájára direktóriumot alakítsanak, azután helyreállítsák a monarchiát. Erre vall Suncha Koal képviselő, monarchista vezér letartóztatása. A zendülők a kormányt nyomban föl-

szólították a lemondásra. A kormány erre mozgósította a csapatokat, elrendelte a támadást a puccsisták főhadiszállása ellen és a fölkelők kénytelenek voltak magukat a körülférő csapatoknak megadni. A harcokban tizenhárom embert megöltek, hetvenháromat pedig megsebesítettek.

A kormány elhatározta az ezerkétszáz emberre rugó forradalmi csoportegységek felosztatását. Az általános munkásszövetség tagjai tüntetést rendeztek a forradalmi mozgalom ellen. A közuti forgalom helyreállt, az egész országban nyugalom van. A felkelő tiszteket részben várakba, részben egy cirkáló fedélzetére szállították.

Újabb lisszaboni hírek szerint a forradalmi mozgalom ott ismét fellángolt és a főváros uccáin kedden állítólag vérontás folyt. A hadsereg két pártra oszlott s egymás ellen harcolnak.

Mit csinált örömében Darkó Dénes?

Elbeszélés. — Irta: Ja. O.

A hulldogáló levelü nagy fa régi szép szabályos, kerek koronája olyan volt, mint a téli szénaboglya, melynek egyik felét középen keresztül földig lemetélték. A szomszéd kertjébe átnyúló hosszú, izmos ágak egytőlegység le voltak többől fűrészelve. Ott feküdtek rakásban egymáson.

Első felindulásában át akart ug-rani az Antal János portájára, hogy keservesen számon kérje tőle: ki engedelméből merészelt a más fáját úgy összevagdálni?

Mégse ment át: tartott, hogy az öreg embernek a fia is otthon lesz. Szinte kihasadt a méregtől, de nem tudta mitévő legyen. E nélkül is már régideje nem nézhette jó szemmel az öreg szomszédot, mióta az egyszer az úrasztalánál a sorban elejébe állott.

Eszébe jutott most minden.

Jó darab idő múlva tikkadó haraggal kapta fel a fejét s átfenyegedett a szomszéd jószágra:

— No várj meg! Ha levagdaltad az én fát: majd koldusbotot csinálsz te még abból! Perre viszem majd a dolgot s meghurcollak fela királyig, míg a sok törvénylátásra utolsó falatod is felmegy. No várj csak!

Nem is volt ennek a beszédnek a fele se tréfa, mert két hét múlva mindkettőjüket megidéztek szépen Makfalvára, a törvény elébe.

Az Antal János felesége egész nap sirt otthon hogy elveszik most mindeneket azért a néhány levágott fa-ágért. Hasztalan vigasztalták.

Pedig kár volt a sok siránkozás mert az öregnek adtak ám Makfalván igazat. Azt ítélte a törvény, hogy minden ember szabadon bánhat azzal a faággal, amely az ő kertje fölébe áthajlik. Még a gyökeret is szabad kiszag-gatni, ha más földjébe ereszti be azt az idegen fa.

Mikor kijöttek a perlekedésről, Darkó Dénes elcsüggedve morogta magában:

— Nincs igazság!

Azzal lement a hosszú fogadóba, hova később ellefele is bevetődött.

Szóvalanul üdögéltek két asztalnál s a nyertes fél ugyancsak gyakran hajtogatta az üveget, széleles jó kedvében. Egészen megfélekedezett arról, hogy öreg embernek nem bir meg sokat sokat a természete.

Meg is látszott rajta hamar.

A mit nem tett már legalább két esztendő óta: csendesesen dúdolgatni kezdett valami régimódi, kenetes szép nótákat, melyek a zoltárok énekére emlékeztetnének. A nyelve is megeredett s bizalmasan összedarált mindent, boldognak, boldogtalannak.

Végre nagy barátságosan Darkó Déneshez is csak oda fordult:

— Ne neheztelj reám, Dénes fiam, mert látod, nekem van igazam, pedig szegény ember vagyok. Nem vétettem én neked semmit. Tudod, én szegény

POLITIKA.

Politikai élet Beogradban rövidesen megélenkül, tekintve, hogy a politikusok a husvét ünnepi pihenésükről mind beogradba érkeznek s maga a király is haza fog jönni. A kormánynak ma a bolgár esemény is elég gondot okoz, ami szinte siettetti az üdülések megszakítását s a tárca teendőinek ellátását. Eddig csak a parlamenti bizottság fejt ki nagyobb munkát, melynek e hó 28-áig elő kell készítenie a parlamenti munkához kellendő anyagot, hogy a fennakadás ne történhesse a parlament legközeleba összejövő ülésén. Pašič az őt helyettesítő Gjuričičnek meghagyta, hogy e hó 25-ére az összes ministerek megbeszélésre jelenjenek meg Beogradban. — Pašič megérkezésével az a felfogás van elterjedve, hogy legelőbb sor kerül a kormány rekonstrukciójára, új személyeket azonban nem emlegetnek e tekintetben s szó csak a betöltetlen tárcákról esik, ami szintén csak ideiglenesen fog megtörténni. Ebből csak az látható, hogy a Radič—radikális megegyezés mindinkább perfektuálódik, s a demokraták (Pribičević) kiszorítása már csak rövid idő kérdése. Erre hagy következtetni az a tény is, hogy a horvátországi közigazgatási hatalmat a radikálisok kiveszik a demokraták kezéből s saját embereik kezébe adják. Ha a radikális—radič tárgyalások eredménnyel végződnek, magától értetődően sloveniában is a pad alá fognak ülni, ami sokezer szivóhajának a teljesítése lesz. — Radič-párti vezetők internálási ügyében a zágrebi törvényszék ismét felmentő ítéletet hozott, de az ügyész újra megfelebbzte. — Horvát egységes párt, mely tudvalevően szintén radič-párti programon dolgozik, egy kis ei-

ember vagyok, de olyan ember vagyok, hogy azt mindenki ismeri, hogy én milyen ember vagyok. Nem ártok én, fiam, a légynek se.

Nem volt vége-hossza az öreg ember beszédének: folyt az, mint a zavaros áradat. Eltartott volna, isten tudja: meddig, ha társa nem kezd utra készülni.

— Dénes fiam, én is veled megyek, mert én neked jó embered vagyok, tudod. Apádnak is én fogta volt fejénél a koporsóját, mikor kivittük a házból. Jó ember volt szegény! Várj meg na!

Aztán megindultak ketten.

Pár napja vala már, hogy a kora tél beköszöntött. Vastag hórétekek borítá a földet, melyre még egyre szállingóztak a szürke felhők lustán kóválygó kópelyhei. A falak felett tömött köddé verődött össze a fehér kémények lerekedett füstje.

Alkonyodni kezdett.

(folyt. köv.)

térése van a radikálisokkal folyó tárgyalások miatt, de a nézeteltérések nem olyan nagyok, hogy kűztük a szakadás létre jöhessen. Radič Pál kijelentése folytán pártja szűntelen összeköttetésben van a radikálisokkal, s a tárgyalások sokkal kedvezőbb befejezést fognak, nyerni mint azt azok kiknek az eddigi politika csak hasznukra volt gondolni is merik. — Bolgár események élénken foglalkoztatják az egész világot. Külföldi diplomaták külügyminiszerükknél szerzik be a pontos híreket, mit aztán közlik saját államaikkal, hogy informálódva legyenek. Statáriumra vonatkozó kormányrendeletet a sobranje szerdai ülése jóváhagyta, ami azonban nem sokat segít azon, hogy a folyton erősödő földműves és kommunista kiltasba levő hatalmon gyengítsen. Bolgária képe ma borzalmas. Cankov miniszer irgalmat nem ismerő abszolutizmusa előbb-utóbb katastrofához viszi Bolgáriát. Eddig vagy 10.000 ember van bezárva s több mint négy ezret legyilkoltatott Cankov kormánya. Boris királyt, mert a Cankov kormány helyébe egy mindenkit kielégítő földműves kormányt akart kinevezni, a katonai titkos szövetség elnökének Lazarovnak a segítségével Cankov internáltatott, vagyis királyi kastélya katonasággal körülvéteztet, hogy sem el nem szökhet, sem pedig senkivel engedél nélkül nem érintkezhet. Minden bizonynyal a dolog beháborura fog vezetni. — Németországnak nyújtandó amerikai kölcsönre vonatkozó amerikai tárgyalások megszakadtak, mert amerika abban az esetben, ha Hidenburg lenne németország köztársasági elnöke, megválasztva, németországnak kölcsönt nyújtani nem hajlandó.

Glászi — Hírek.

— Murska Sobota — Križevci. Dne 28. marca t. l. je priredil pevski zbor tuk. državne realne gimnazije pod vodstvom gg. profesorjev Severja, Malija, Karbe in Ščuke izlet v Križevce, kjer je priredil pevski koncert. Vrli Križevčarje so mlade izletnike sprejeli nad vse ljubeznivo in gostoljubno. Na kolodvoru v Petrovcih jih je pričakovala križevska požarna bramba pod vodstvom g. nadučitelja Džubana. Ki je došle pevce pozdravil v lepih besedah. V prostorih evang. osnovne šole v Križevcih je bil prirejen zajtrk; po evang. službi božji se je istotam vršil koncert, ki ga je vodil učitelj petja g. M. Dujc. Koncertu je prisostrovalo mnogo občinstva, ki je z zanimivostjo sledilo posameznim točkam, ter je po vzporedu zahtevalo, da se nekateri pesmi ponové, kar se je seveda tudi zgodilo. — Po koncertu so pokazali križevčarje svojo lepo slovensko gostoljubnost. Posamezne družine so sprejele na brezplačno prehrano dijakinje in dijake ter jih nad gostoljubno sprejele. Med pogostitelji moremo posebno z zahvalo omeniti sledeče gg. ki so vse storili, da so se mladi izletniki poču-

tili udobno: g. trgovca Nemčiča in Preisa, gg. gostilničarje Gorčana, Gerčarja in Sakala, g. dim. mojstra Landija, go. vdovo Čahuk Faniko, go. učiteljico Bogomiro Škedl in g. kom. žand. stanice Vratariča. — Največja hvala in priznanje za tako lep potek izleta, kakor tudi za moralni in gmočni uspeh istega pa gre gospodu župniku Aladarju Darvašu in gospodu upravitelju Josipu Džubanu, kakor tudi njihovima gospema soprogama. Tem slednje navedenim ključemo v imenu mladih izletnikov: Stotera in prisrčna Vam hvala! — Izletniki pa radi v najbližjih dneh ponovno zleteli v gostoljubne križevce. Na svidenje! — Zvünnredno vrásztvo próti vszē vrszt protina (reuma). Po toj groznoj bojni nas národ doszta trpi od protina, ali doszta ji nevē, ka sze tá bolezen nalehči i hitro dá z-vrácsiti z vrásztvom dr. Rahlejeva, iména „Radio-Balsamica“. Ze v Russiji sze je dr. Rahlejev doszta borüo za z-nájdbo primernoga vrásztva próti protini, nyegov trüd je pa tüdi plodonoszen bito. Pred dvema letoma v Slovackoj preszkuseno vrásztvo je prineszlo dr. Rahlejevi zvünnredne rezultáte tak, ka je dneš nyega vrásztvo pripoznako kak nábögye szredsztvo próti vszē vrszt protina. Nyega zdravilno vrēdnoszt nábole potrdijo dokumenti professorov i apotekarov, kak tüdi zahválna pizsma ozdravljeni betēznikov reume. Radio-Balsamica vekoma hitro valá i nenihá nikaksi osztankov na kőzi i szrdci absolutno neszkődi. Z dvē-tri glázkami toga vrásztva sze te námocsnéšf reumatizem ze v-vrácsi. Tő vrásztvo sze dela i dobi v laboratoriji Radió-Balsamica dr. Rahlejeva v Beogradi Kosovska ul. 43.

HALLO! GOSPE!
Prisli szo Pariški in Bečki klubuki v trgovino A. Király M. Sobota.

— Vendēglős egyesület f. hó 15.-én tartotta meg tiltakozó gyűlést a Turkféle vendēglőben, melyen a következő rezoluciót hozta és küldi el az illetékes helyre: 1.) sörgyárak kartelje elleni lépések megetétele az illetékes miniszeriumnál, esetleges megbontása, ha bojkottal is; 2.) illetéktörvénynek megváltoztatása olyan formán, hogy a vendēglősök illetékosztályba való sorozása a vendēglő forgalma szerint állapításuk meg; 3.) illetéktörvény vonatkozó pontjai akkép helyesbbitessennk, hogy ne kaphasson akárki különböző nevek alatt borkereskedést, avagy kimérést; 4.) tiltakozás az ellen, hogy a korcsmárosok nem részesülhetnek a Narodna banka által nyújtandó 6%-os kölcsönben. (Ennek ellenére minnél többen nyujtsák be kérvényeiket, hadd lássák, hogy a korcsmárosok is csak úgy vannak rászorulva a kölcsönre akár más kisiparok.) — Itt jegyezzük meg hogy a mult évi tagsági díjak és az 1923. évi belépési díjak haladéktalan befizetése végrehajtás terhe mellett esedékes.

— Prekmurje egész területére szigorú ebzárlat rendeltetett el.

— Gazdasági egyesület választmányi gyűlésében elhatározta, hogy a gazdasági iskolának Rakitsánban való felállítását illetékes hatóságnál javasolni fogja, kérem.

SPORT.

Az emlékezetes lendvai »barátságos« mérkőzés óta nem volt »Mura«-nak olyan izgalmas meccse, mint a mult vasárnap, melyet »S. K. Ptuj«-jal vívot a bajnokságért.

Šepec, maribori bíró szerencsétlen bíraskodása miatt a botrány már a játék elején elkerülhetetlennek látszott, míg végül Ptuj abszolút nem sportszerű viselkedése egyenesen lehetetlenné tette

a mérkőzést. Végzetes hibát követ el a bíró már akkor, midőn még az első félidőben Ptuj durva offsidejét le nem fújja, hanem ugyanakkor 11-est itél »Mura« ellen. — »S. K. Ptuj« második félidőben ugyancsak hasonló helyzetből, dacára bírói sipjelzesnek — offside-t figyelmen kívül hagyja és a védtelen kapuba gólt lö . . . melyet a bíró »felületesen« megítél (!) — de a következő percben észrevéve a tévedést a megítélt gólt megsemmisíti és az elmaradt offside-t akarja rugatni. Ptuj azonban kétségbeesetten ragaszkodik a második vérszegény goljához is, s megtagadja bírónak a játék folytatását, ki kénytelen pár perces kínos várakozás után a mérkőzést lefújni.

Ptujak e vonakodása a játék folytatását illetőleg könnyen érthető volt, mert »Mura« az egész mérkőzés alatt határozottan állandó fölényben játszott s a kiegyenlítő gol bármely percben bekövetkezhetett volna.

Šepec bíró véleménye szerint az eredményre vonatkozólag két eshetőség áll fenn, mely felett valószínűleg a »Podszavez« dönt. Vagy megismétlődik a mérkőzés egy semleges pályán (Mariborban), vagy pedig miután »Ptuj« bírói felszólítás dacára sem folytatta a játékot — így az eredmény a félidőbeli (1:0), de a két pontot »Mura« kapja.

Végül, a sportközönségünkről csak annyit mondhatunk, hogy hangos felháborodása igenis jogos volt, — senki sem vádolhatja »Mura« iránti elfogultsággal hiszen az összes eddigi »dugókban« bőséges vereségeket valószínűsítő szelídséggel mindig türelmesen végig szenvedte.

Vasárnap apr. 26-án
tartja „S. K. ČAKOVEC“ barát-ságos mérkőzését „S. K. Mura“-val. „Mura“ valószínűleg a mult vasárnapi feállitással játszik.

Az S. K. Mura e hó 26-ára tervezett kerépar-versenye kevés jelentkező miatt elmarad.

OPOMINJAM

vse tiste, ki so mojim službenikom ali družini moji kaj posodili, ali na up dali blago, da svoje zahtevke pri meni v tekem časa 8 dni osebno ali v priporočenem pismu prijaviijo, ker bi sicer pozneje dane zahtevke ne bi moral vzeti na znanje. Z enim opozarjam vsakega, da mojim službenikom, ali moji družini brez mojega osebnega ali pismenega dovoljenja ni ničesar ne posodijo ali izročijo ker ni kritija, da jas v svoji osebi za iste odgovornost ne vzamem.

M. Sobota, dne 22. IV. 1925.

Dr. Silvij Brandieu

Zatou reditelsztvo neodgovárja

SCSIPKI (rô'ze)
cepleni nájakse zbráne fajte, tak tüdi vszáke vrszte flance sze dobijo pri nõvom kertészsi:
Nikola Györffi
M. Sobota 23.
Pöleg Benkove fabrike.)

Za trgovino primerno

sztanüvanye, obsztójcse z-dvē hi'zi, kühnya, betonirane peovnice i szkladiscsa, pri vélkoj ceszti, sze taki z-árende dá. Vecs sze z-vē pri **SZABO JÓZEF**-i Srednja Bitrisca.

RINO Murski Soboti.
3-122
ZA MLADINO DOVOLJENO!!!
V NEDELJO 26. aprila popold. ob 3., in zvečer ob 8 uri
Povratok odiseja.
Pustolovina u 6 činova.
Die Rückkehr der Odysseus.
U glavnoj ulozi:
LUCIANO ALBERTINI.
VSTOPNINA: Gornje lože 10 Din., spodnje lože 8 Din, in II. prost. 3 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Tržtvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

NOVISAD: april. 24.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 400—465
» » 'Zito—Rozs	» —390
» » Ovesz—Zab	» —375
» » Kukorica	190—275
» » Prosző—Kőles	» —300
» » Hajdina	» 270—300
» » Szenő—Széna	» —80
» » Graj—Bab csres.	» —400
» » zmésan—vegyes bab	—330
» » Krumpli	» —150
» » Len. sz.—Lenmag	» —700
» » Det. sz.—Lőherm.	» 3200

BENKO: april. 24.

1 kg.	III.	II.	I.	prima	
Biköv.	Bika	6-	7-	8-	9-
Telice	Üsző	6-	7-	8-	9-
Krave	Tehén	3-	5-	6-	—
Teoci	Borju			11.5	12.5
Szviné—Sertés				15-	16-
Mászt I-a—Zsirl-a.				30-	38-
Zmőcsaj—Vaj					30-
Spē—Szalona					30-
Belice—Tojás 1 drb.					0.75

Pēnezi — Pēnz.

1 Dollár	= D.	62-
100 Kor. Budapest	= »	0.0862
100 Kor. Becs	= »	0.0876
1 Kor. Praga	= »	1.8425
1 lira	= »	255
Zürichben 100 Din	=	8 30 sfrk

(csrēp) **CIGEO** z-Sv. KRIZA
sze po rávno táksój cēni dobí, kak tü v steristécs ciglénicá, pri **BRATA BRUMEN** trgovini v Murski Soboti, ki máta szkladiscse križevski ciglénec. — Tüdi sze dobijo tü Singer masíni za vszefelé sívanye, ki sze ze kak nindri pri diügi, na dvélétno ráto dobijo, Nadale velka zbéra v vszefelé obüteli (puncsule) za goszpé, goszpóde i deco; sandali, gamasli, galosni itd. — Veliko szkladiscse manufakture (plát-no, druk, oxford, zefir, vunat stof, cájg, posztelína, szploh vsze ka je za oblēcs.)
Cēne celő zni'zane, obszlű'zba ná bōgsa!

Z-hája vszako nedelo. Naprêplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvün SHS., 18 Din v Ameriko 20 Din. Cêna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklame 1- mali ogaszi 0-70 Din i davek. Pri vecskrat popüszit.

Rôkopiszi, ki sze ne szhránijo i ne vrnêjo sze poszlajo:
Reditelsztvo i oprávnistvo Mörška Krajina
M A R K I S E V C I br. 20.
— Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
posta MURSKA SOBOTA.
— Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinar, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár em-ként: szöveggözt és nyiltér 150, rendez 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági hitel-szövetkezetek.

A hitelszövetkezetek finanszírozását egy Beográdban létesítendő autonóm pénzügyintézet: a mezőgazdasági hitelgazgatóság intézi. Az igazgatót a földművelésügyi miniszter és pénzügyminiszter előterjesztésére a minisztertanács nevezi ki. Az igazgatóság tagjai: az államtanács, a legfőbb állami számvévőszék, a Nemzeti Bank, az állami jelzálogbank, a postatakarékpenztár egy-egy, a kerületi szövetkezetek egy-egy, a földművelésügyi szövetkezetek központi szövetségének három a szerb földművelésügyi egyesület egy és a földművelésügyi minisztérium egy delegátusa.

A mezőgazdasági hitelgazgatóságának rendelkezésére bocsájtanak: százmillió dinárt, amit a földművelésügyi minisztérium költségvetésében irányoznak elő és évi huszmiliós részletekben adnak ki, továbbá Nemzeti Bank évi tiszta jövedelméből az államnak átadott összegek hetvenöt százalékát, az osztálysorsjáték évi tiszta jövedelmének ötven, az állami jelzálogbank tiszta jövedelméből az államnak beszolgáltatott összeg hetvenöt és a postatakarékpenztár tiszta jövedelmének husz százalékát. (Itt csak az a félő, hogy ebből az összegből Prekmurjára csak akkora hiteltörke fog rendelkezésre állni, amennyire az egyes kisgazdáknak tulságosan kivetett adóik megfizethetése miatt ma már kölcsönre szükségük lesz.)

A szövetkezetek és az igazgatóság teljes illeték-, portó- és adómentességet élveznek, epugy a kölcsönök felvevői is mentesítettek a kötelezvények és bekebelezések után járó állami és községi illetékek fizetése alól. Mindamellott a jövő titkának nem tudása miatt az alkalmat ne szalasszuk el, ragadjuk meg jókor.

(vége)

Prekmurjei hitelszövetkezetek ügye.

Prekmurjében még a háboru előtt alakult egynéhány hitelszövetkezet, melyek a Budapesten székelő »Központi hitelszövetkezet«-nek a fiókjai voltak. Magától értetődően, mint falusi alakulatok, üzletrész tulajdonosai legnagyobb részt a falusi kisgazdák voltak. Egyik másik hitelszövetkezeti fiók elég szépen dolgozott is a háboru előtt és alat is, ami azonban továbbra lehetlenné vált magával a háboru befejeztével, illetve az új határok által a budapesti központtól elszakított fiókok a központban elhelyezett pénzükhöz nem nyulhattak s így üzleti tevékenységet nem fejthettek ki, betéteseket nem eligethették ki, ami a szövet-

kezetek iránt táplált bizalmat megredíteni nem kismértékben segítette elő. Hogy ezek a szövetkezetek ma már ismét kelendő hivatásuknak megfeleljenek, ahoz a meglevő pénzkészletük, mely a budapesti központban elhelyezett el, kellő mennyiségben való folyósítása szükséges, hogy a keresletet ki elégithessék. Lássuk azonban, hogy az ügy ma hogyan áll.

A magyarországi központi hitelszövetkezetnek a mai Jugoszlavia területén levő fiókjai az új állam megalakulásával automaticz szakadtak el budapesti központuktól s a beográdi Jugoszlav hitelszövetkezeti központhoz csatoltattak, amellyel azonban élelnebb üzleti összeköttetést nem tautanak fenn. Szó volt ugyan egyszer arról, hogy újabb üzletrész jegyzésekkel a működésüket elevenítsék fel, de ez az akció nem járt sikerrel, tekintettel az elveszített bizalomra. Maga a beográdi központ sem törődik annyira, mint az neki köteletségében állana, hogy a budapesti központban elhelyezett összegek minnél előbb visszatérüljenek és minnél nagyobb százalékban. A most folyamatban levő és a pravoslav husvét után újból kezdetét vevő jugoszlav-magyar tárgyalásokon ez az ügy is düllőre fog jutni, kérdés azonban az, hogy delegációnk mennyire fogja szívén viselni ezt a felette fontos ügyet azaz a hitelszövetkezetek budapesti központját mily arányban kényszerítik az ezen fiókoknak ott elhelyezett tőkájük visszafizetésére.

Teljesen megbízható információk alapján ez az ügy eddig csak azért nem került a tárgyalások során még düllőre, mert a magyar és a mi delegációk közt nem teljes az egyetértés abban a tekintetben, hogy milyen arányban legyen a kifizetés eszközöndő. Mig a magyar delegáció azt kívánja, hogy minden 100 osztrák—magyar koronáért 30 jugo koronát fizessen, addig a mi delegációnk azt követeli, hogy az egymásközi követelések 100:100 arányban rendeződjenek, azaz minden 100 régi koronáért 100 jugo korona fizettesék és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert a hitelszövetkezeti fiókok, melyek ma a mi területünkre esnek, előbb és a háboru alatt is különböző összegeiket budapesti központuktól arányban követelték és ha ez folyósított volna, akkor ezen fiókok ma virágozhattak volna.

Hitelszövetkezeti fiókok tehát automaticz és véglegesen a beográdi hitelszövetkezeti központhoz csatoltattak, ennek az ügynek a keresztülvitelével, illetve elintézésének ellenőrzésével és sürgetésével neki kellene a leginkább töröndnie. Miután pedig ez a legkevésbé tapasztalható, s a gyakorlati kivitele még sok-sok időt fog igénybe venni, tekintve, hogy maga a tárgyalás is még vagy 6 hónapig el fog húzódni, ha a fiókok működésüket mielőbb fel-

akarják venni, akkor a legtanácsosabb teendő az volna, hogy egy bank közbenjárásával az összeget illetve az üzlet folytatásához kellendő mennyiségű összeget addig is biztosítsák, mig a nekik megjáró készletet a konvenció befejezése, illetve a ratifikálás után folyósítani fogják.

Miután ez a mi vidékünk érdekeit is értti, nem fog ártani, ha most, mikor itt az ideje, az érdekelt intézmények vezetői a szükséges lépéseket megteszik. Bővebb felvilágosítást szerkesztőségünk adhat.

Hallo goszpé i goszpôdje!!

Csi kâ lépoga i modernoga, dobroga i po fal cêni viditi scsête, te poglednite te nânovêse Becs-ke i Pariz-ke szprotolêtnê i lêtne damske krscsâke, steri szo zdâ prisli v

trgovino

A. Király M. Sobota

Dobijo sze tüdi po nânizjôj cêni: ti najmodernêsi fôrtoki za goszpé i deco z druka i z-glotta, nogavice za goszpé, moske i deco, perilo za goszpé i goszpôde i vsze vrszte drobno i krátko blágo. Szlamnati krscsâki za goszpé od 100—dinarov naprê

A. Király

trg. z krscsaki, perilom i krátkim blágom
M. Sobota (Bergerova hîza)

J. Močnik v MURSKI SOBOTI.

(Pôleg kath. cêrkvi.)

priporôcsa vszem interesentom szvoje bogato skladišce

nagrobni szpomenikov

od 600.— Dinarov naprê.

Prezeme vsze v tó sztroko
—: szpádajôcsa dela. —:

VENDÉGLŐSÖK figyelem!

GÖTZ TAMÁS

MARIBOR-i sörgyár termékeinek FŐ LERAKATA
Prekmurje részére
Fliszár József
vendéglőjében
Murska Sobotában van.

Értesítjük a t. vendéglős urakat, hogy állandóan raktáron tartunk világos »MÁRCIUSI SÖR« és barna »BOKK SÖR« különlegességet egy fél literes üvegekben, mint 12.5 literől egészen 100 literes hordókban. Kedvezményes árról és szolid kiszolgálásról már eleve is biztosítjuk a t. vevőket.

Ugyancsak állandó nagy raktár »RADEINI« savanyuvíz-forrás termékeiben, ugymint: »GYÓGYFORRÁS« »KIRÁLYFORRÁS« és »GIZELLAFORRÁS«

? Miért töri a ? fejét

hogy hol vásároljon kerékpárjához szükséges alkatrészeket, külső vagy belső gumit stb. varrógépjéhez szükséges alkatrészeket, mikor mindezeket:

FLISAR PAVEL

műszaki cikkek üzletében
(Berger-féle ház) M. Sobotában

jutányos áron megkaphatja. — Ugyanitt nagy raktár öngyújtókban és ennek alkatrészeiben. A legjobb tűzkövek, villanyzeblámpák és elemek, gramafon lemezek, tűk és alkatrészek és varrógéptűk nemkülönbén összes az e szakmába vágó cikkek állandóan és olcsón kaphatók.

HALLO PRIJATEL! ZNÁS STO JE TOU MÁJER STEVAN v Murski Soboti na Radgonszkoj ceszti?

Tô je nâsztarêsa firma szabolije i trgovina z gotovimi oblêkami. Csi scsês dobro oblêko po fal cêhi dobiti, ali dober, garantêrani i po cêni stof i caig kôpiti, te obiscsi tó Prekmurja nâsztarêso i nâszolidnêso trgovino i szabolijo, pa sze zagvüsas.